

Рис. 5. Консенсус-прогноз основних складових ВВП за категоріями кінцевого використання на 2014 рік

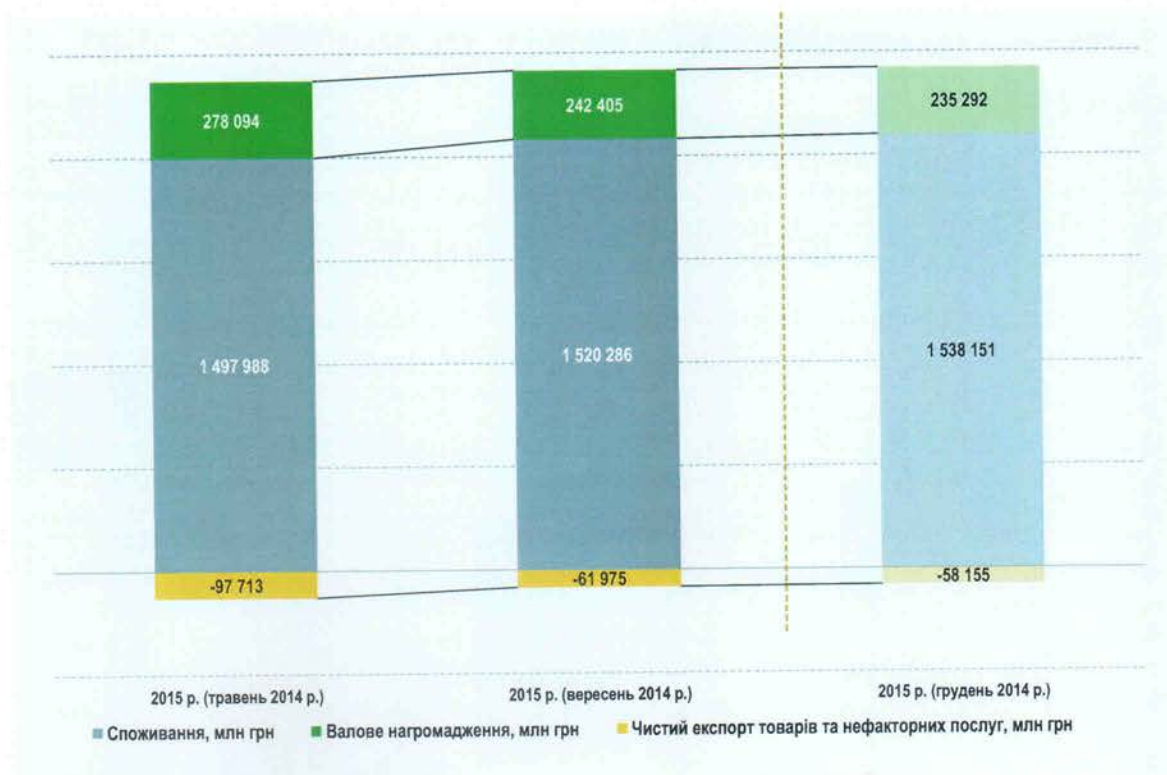

Рис. 6. Консенсус-прогноз основних складових ВВП за категоріями кінцевого використання на 2015 рік

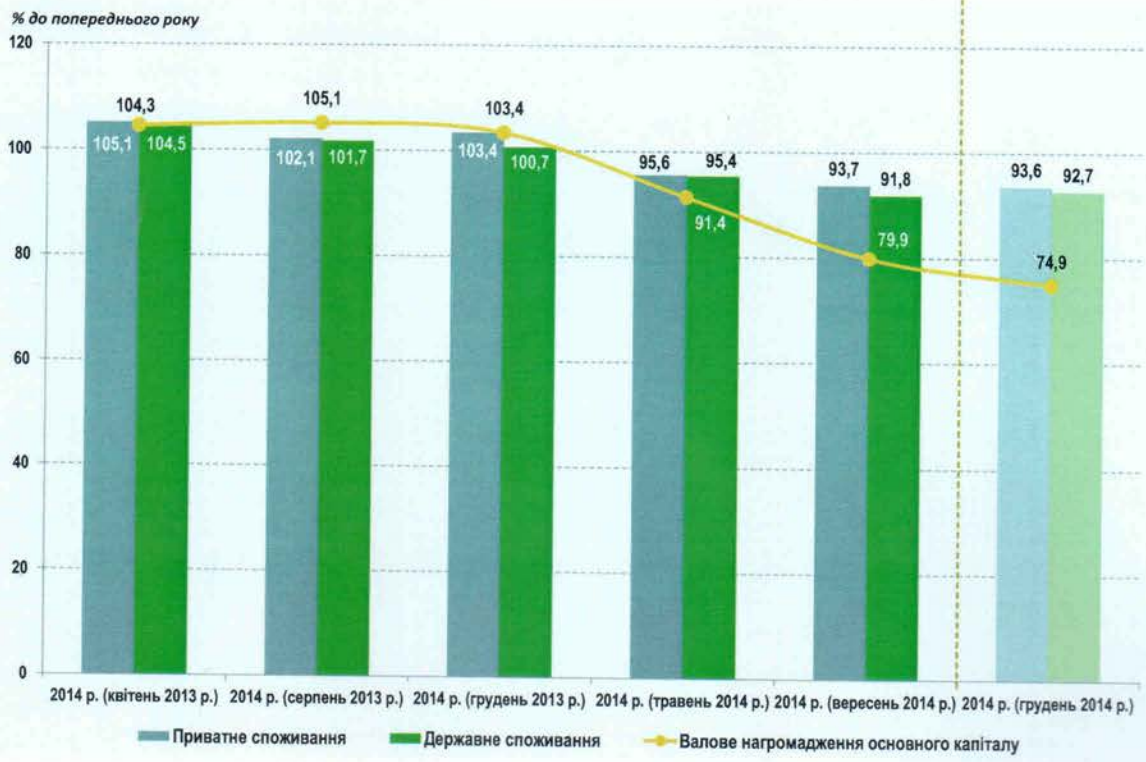

Рис. 7. Консенсус-прогноз приватного та державного споживання, валового нагромадження основного капіталу на 2014 рік

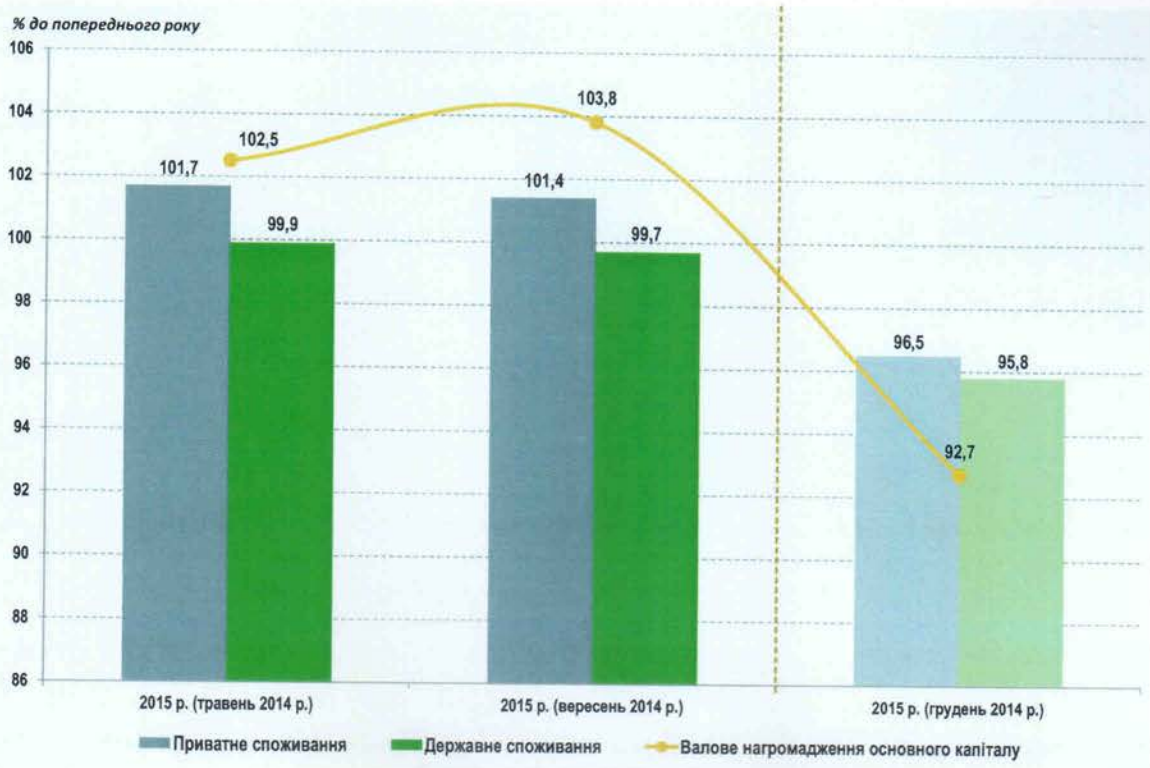

Рис. 8. Консенсус-прогноз приватного та державного споживання, валового нагромадження основного капіталу на 2015 рік

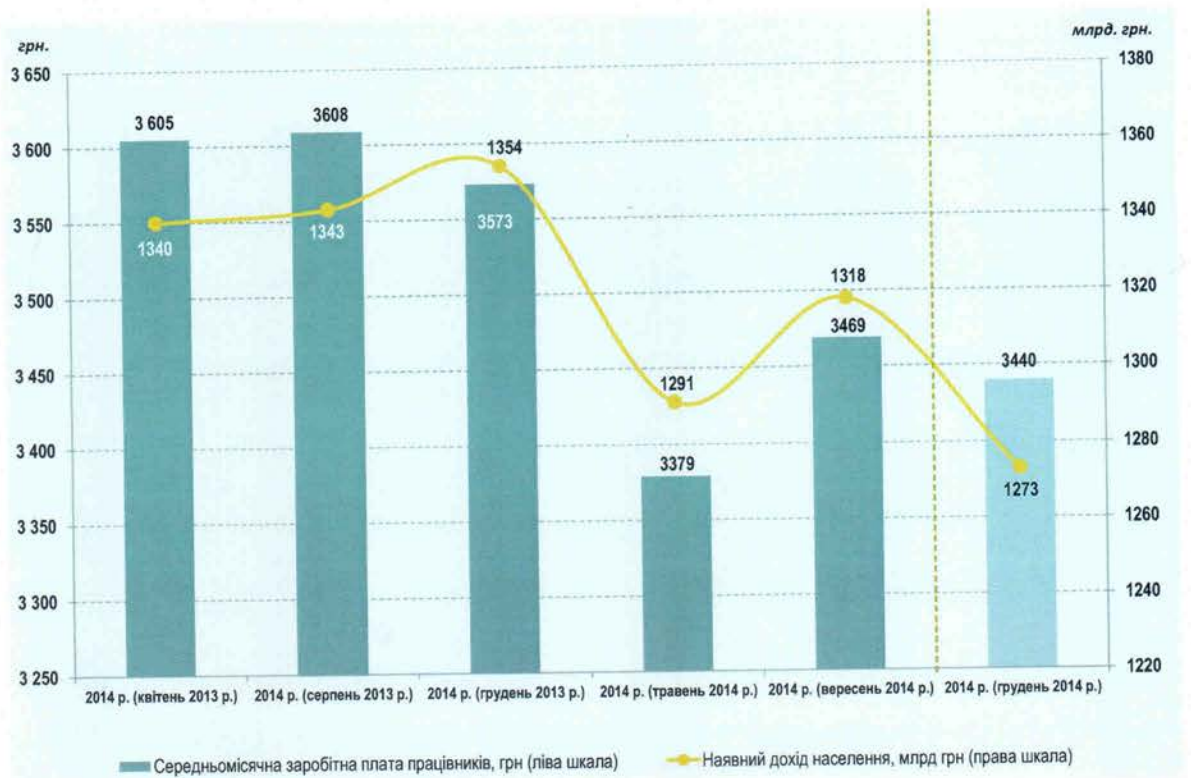

Рис. 9. Консенсус-прогноз середньомісячної заробітної плати працівників та наявного доходу населення на 2014 рік

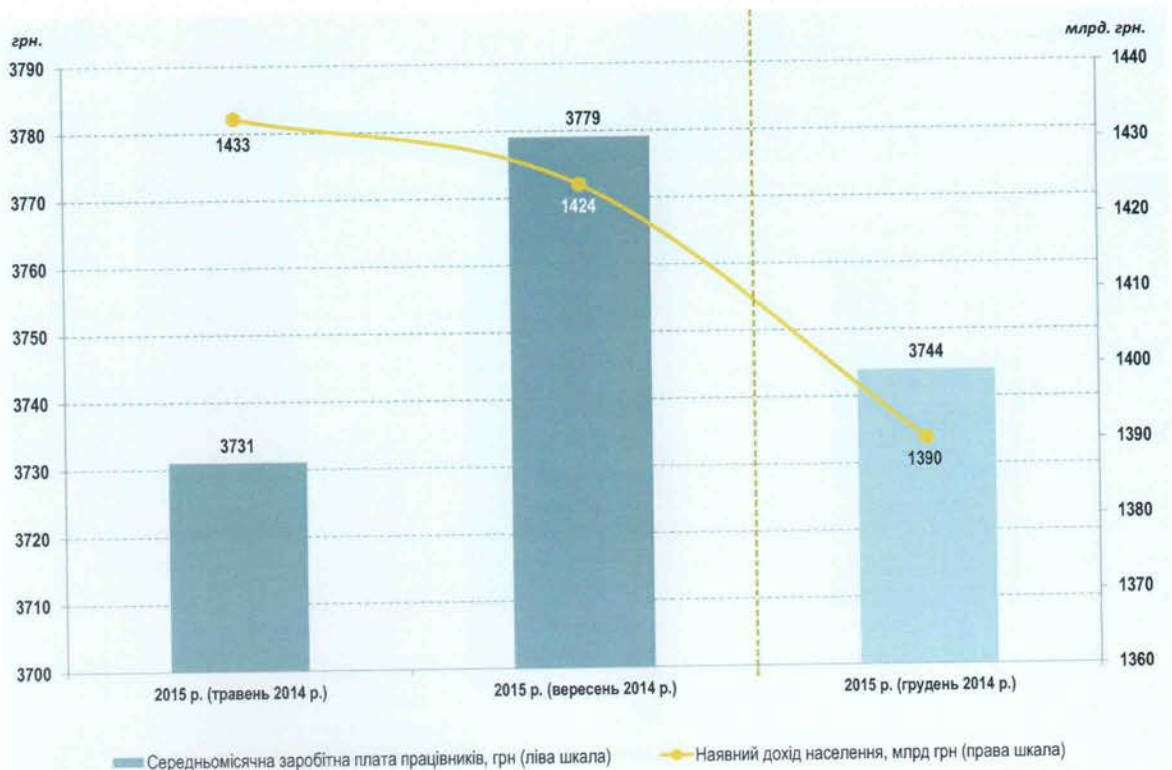

Рис. 10. Консенсус-прогноз середньомісячної заробітної плати працівників та наявного доходу населення на 2015 рік

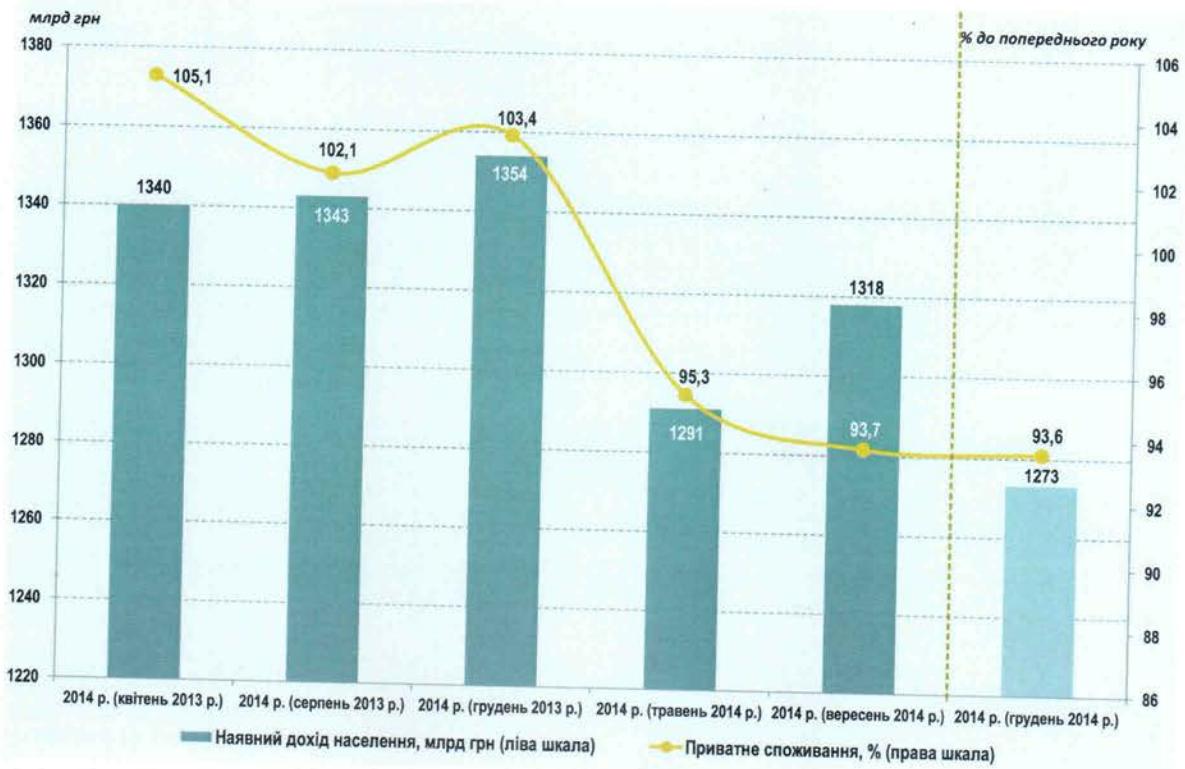

Рис. 11. Консенсус-прогноз наявного доходу населення та приватного споживання на 2014 рік

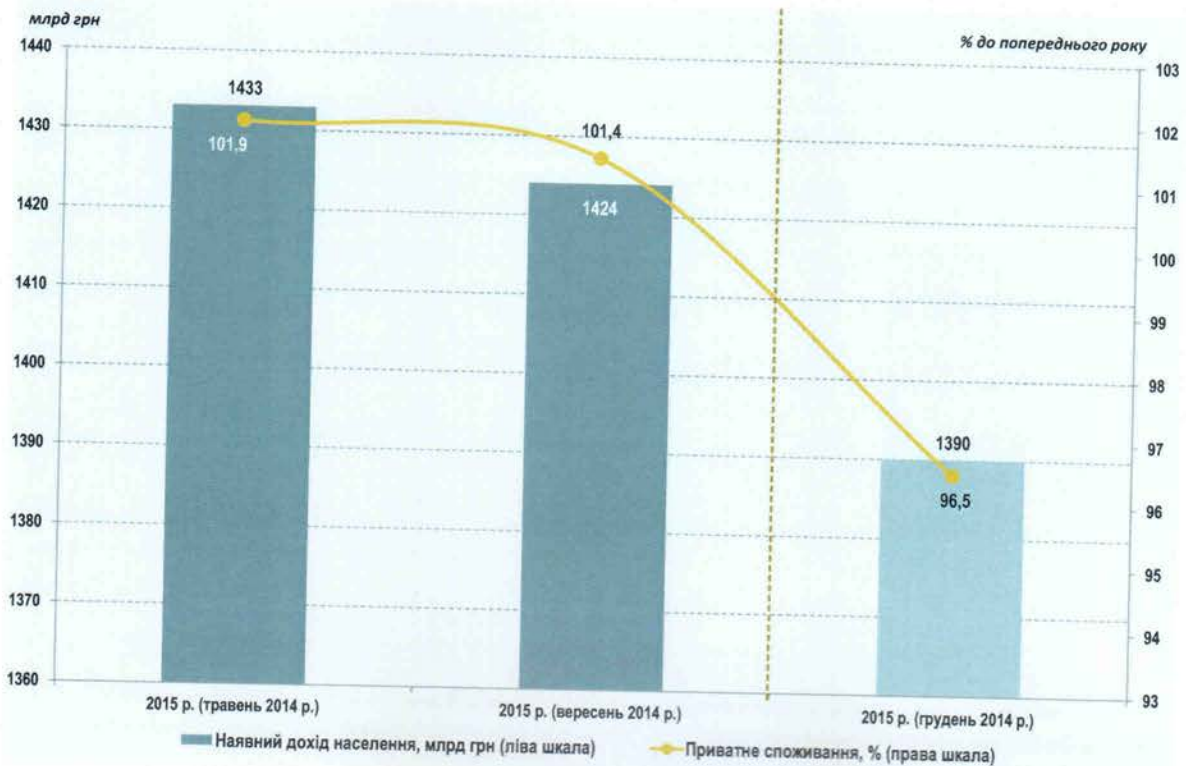

Рис. 12. Консенсус-прогноз наявного доходу населення та приватного споживання на 2015 рік

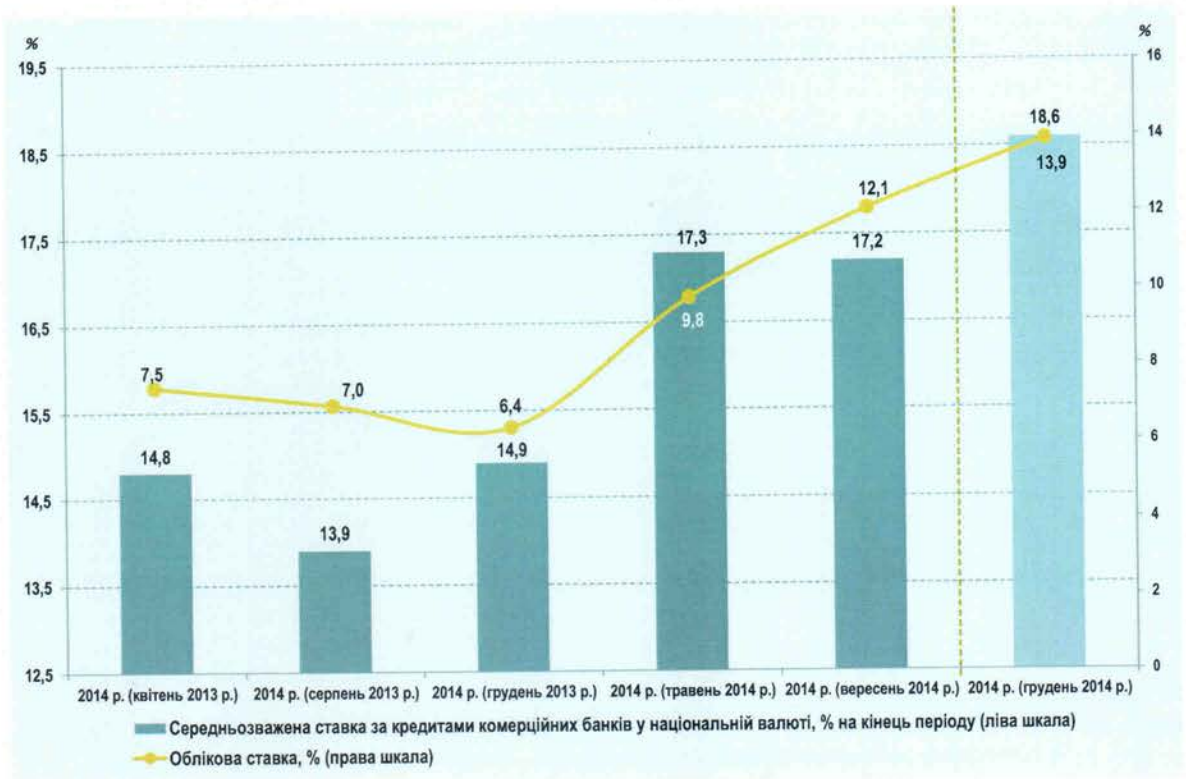

Рис. 13. Консенсус-прогноз показників банківської сфери на 2014 рік

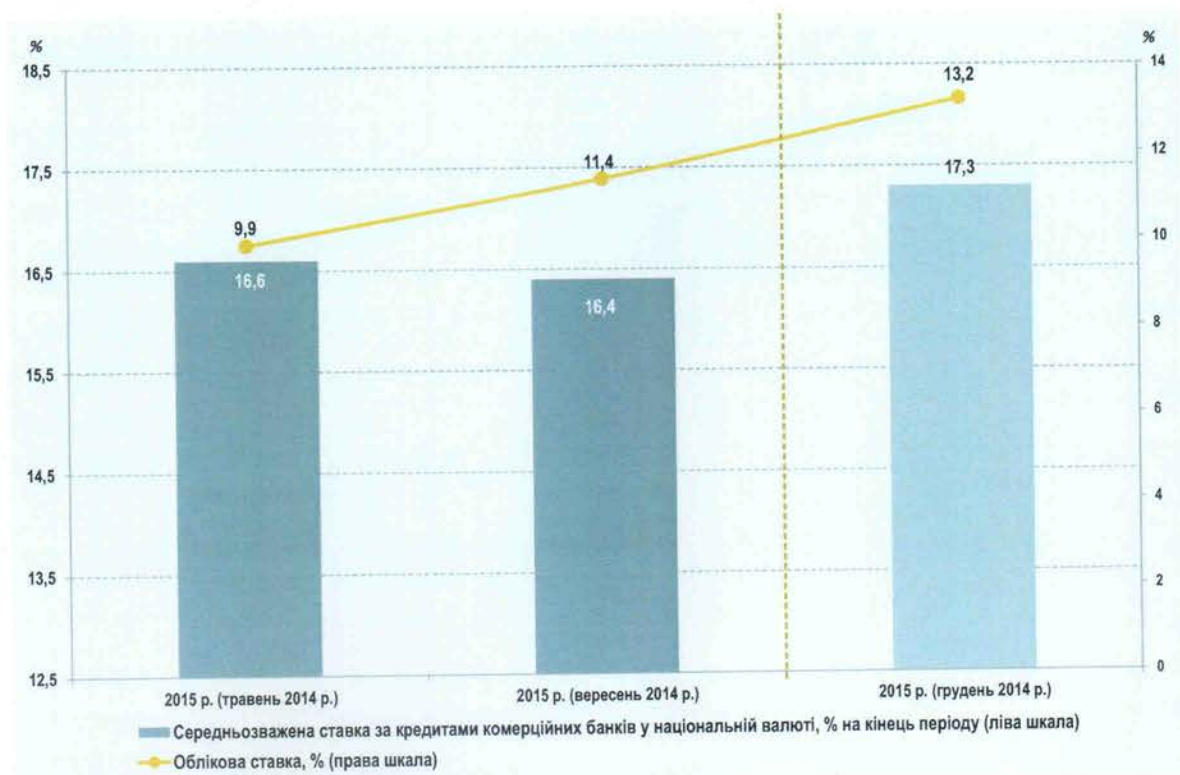

Рис. 14. Консенсус-прогноз показників банківської сфери на 2015 рік

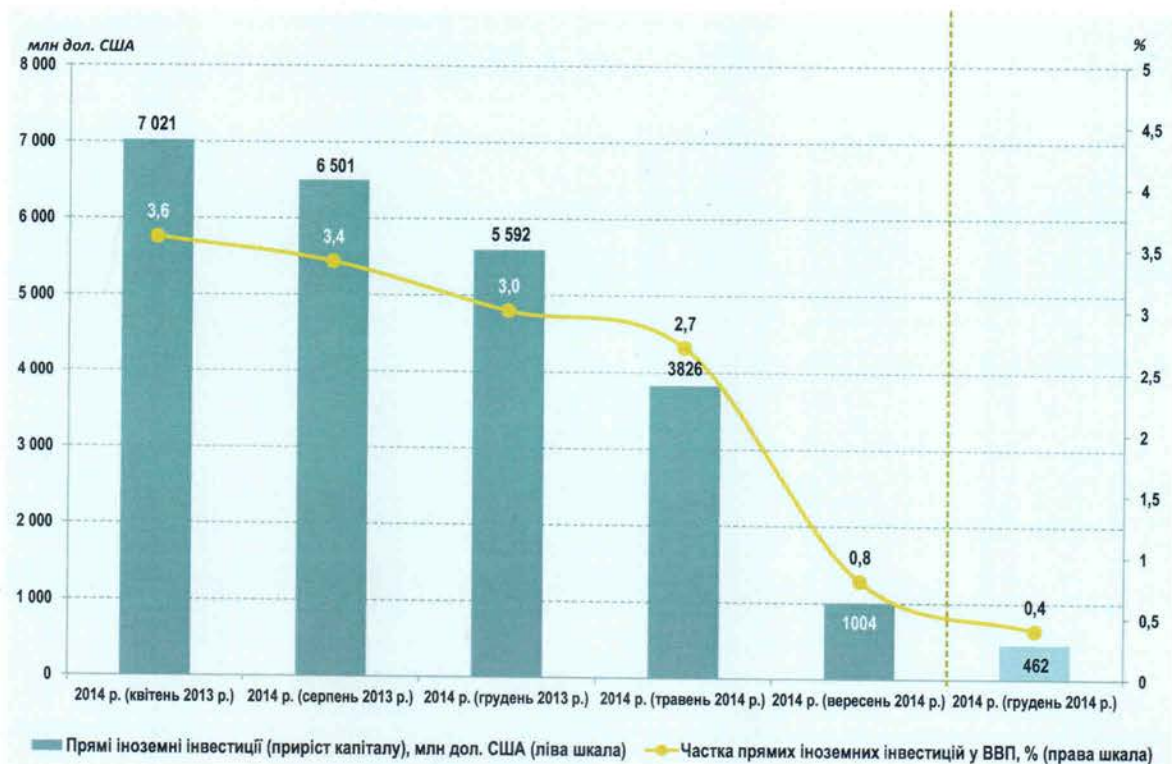

Рис. 15. Консенсус-прогноз обсягів чистого притоку прямих іноземних інвестицій на 2014 рік

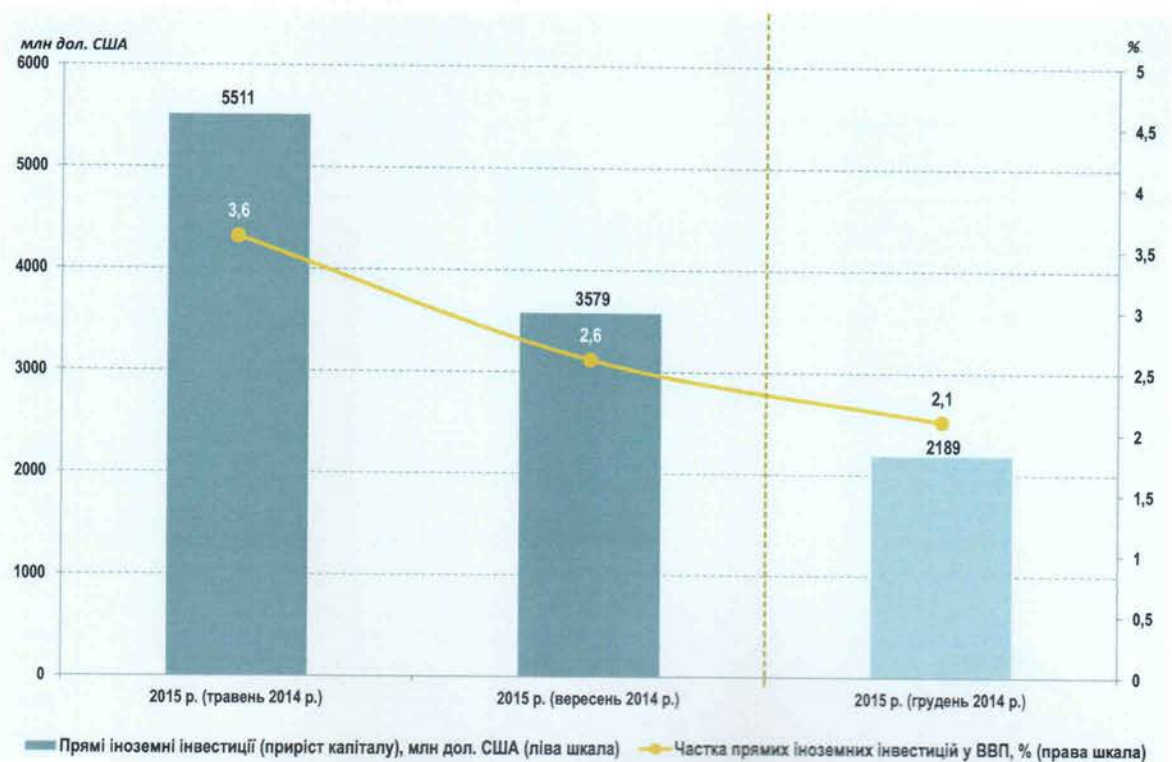

Рис. 16. Консенсус-прогноз обсягів чистого притоку прямих іноземних інвестицій на 2015 рік

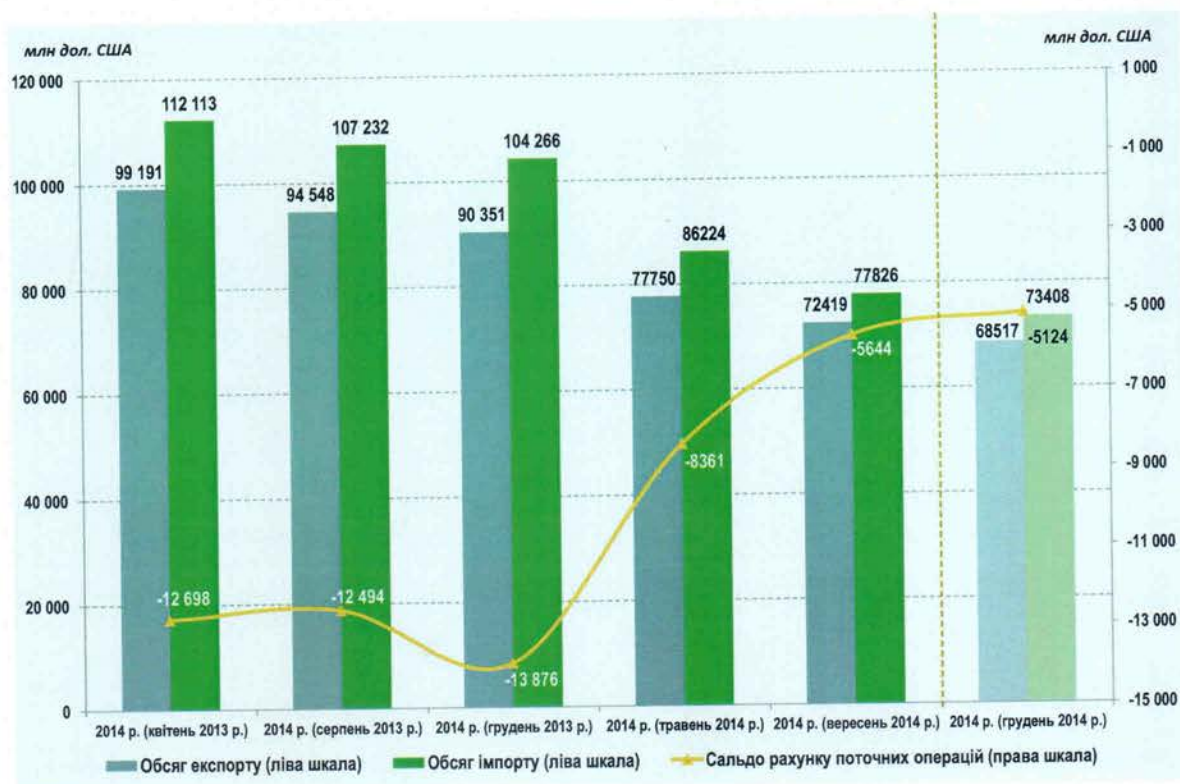

Рис. 17. Консенсус-прогноз обсягів експорту, імпорту товарів та послуг та усередненого значення від'ємного сальдо рахунку поточних операцій на 2014 рік

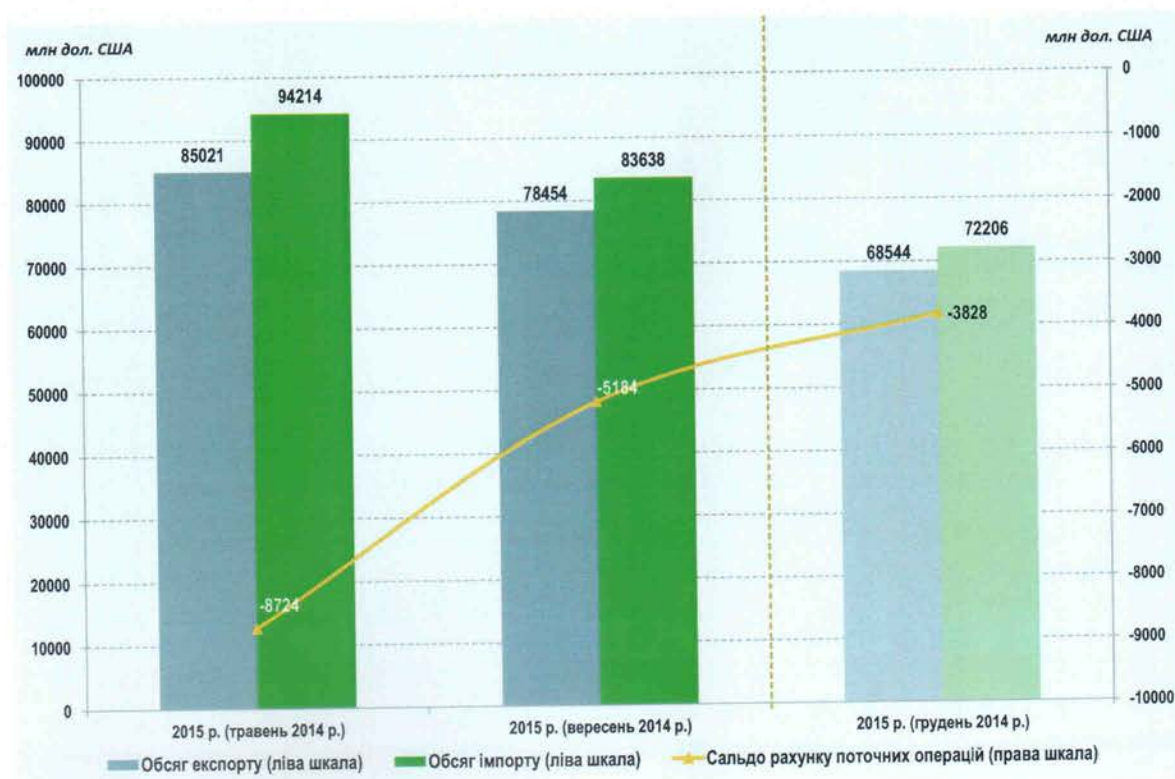

Рис. 18. Консенсус-прогноз обсягів експорту, імпорту товарів та послуг та усередненого значення від'ємного сальдо рахунку поточних операцій на 2015 рік

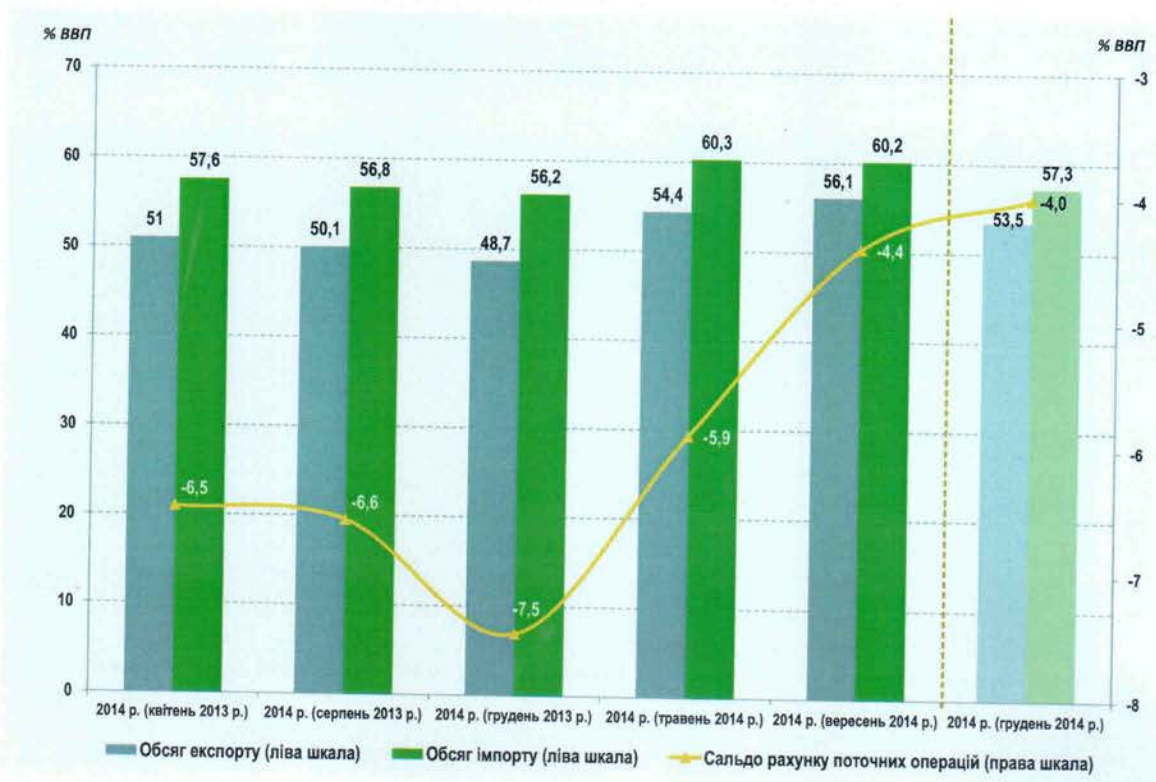

Рис. 19. Консенсус-прогноз експорту, імпорту товарів та послуг в структурі ВВП та усередненого значення від'ємного сальдо рахунку поточних операцій як частки у ВВП на 2014 рік

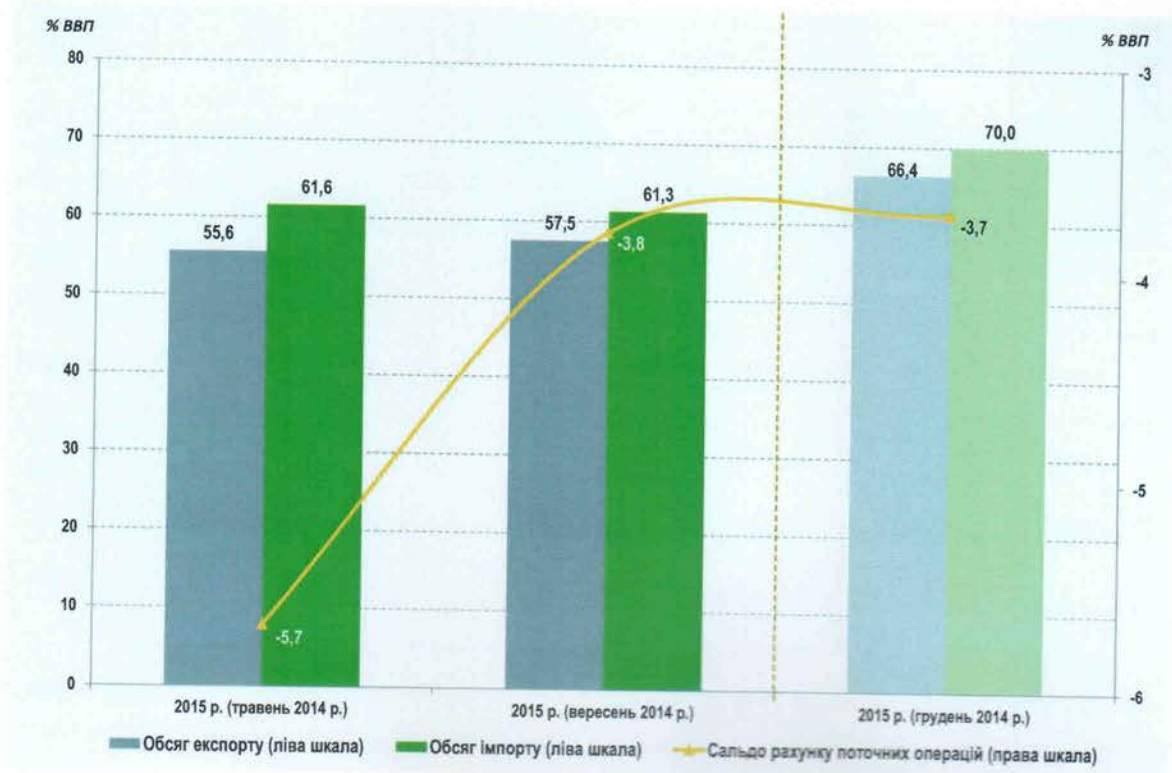

Рис. 20. Консенсус-прогноз експорту, імпорту товарів та послуг в структурі ВВП та усередненого значення від'ємного сальдо рахунку поточних операцій як частки у ВВП на 2015 рік

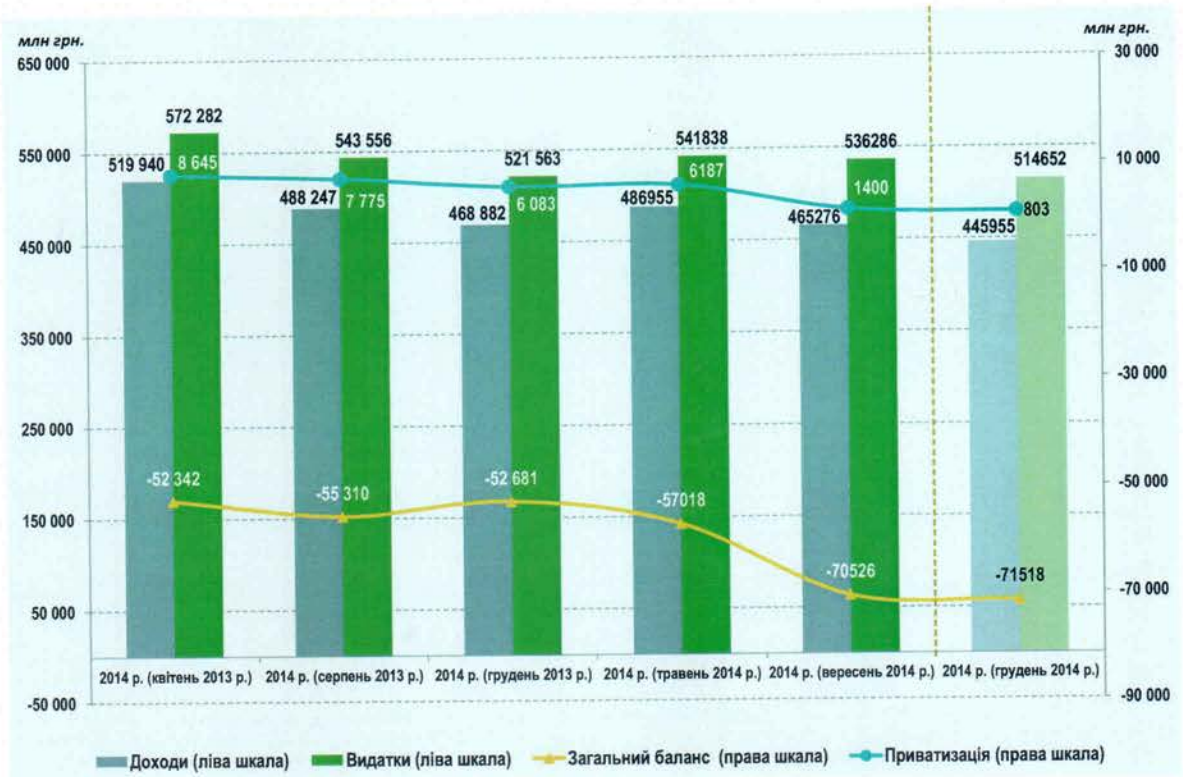

Рис. 21. Консенсус-прогноз бюджетних показників на 2014 рік

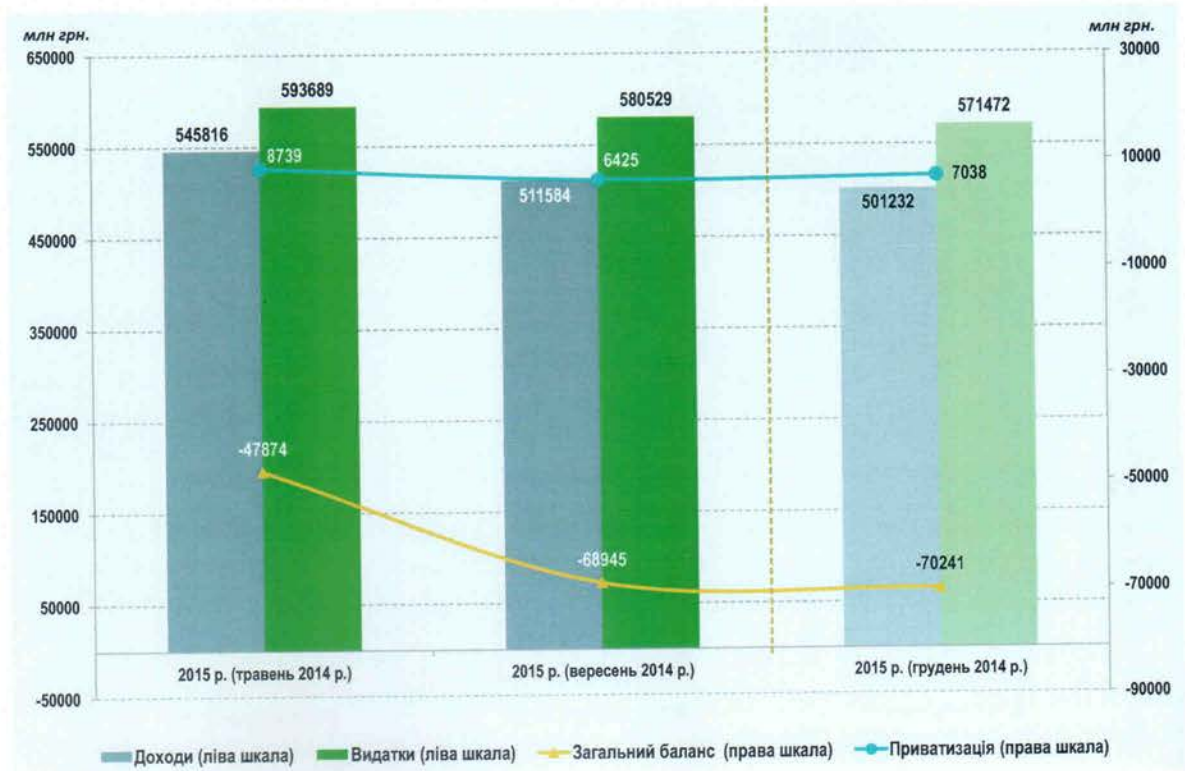

Рис. 22. Консенсус-прогноз бюджетних показників на 2015 рік

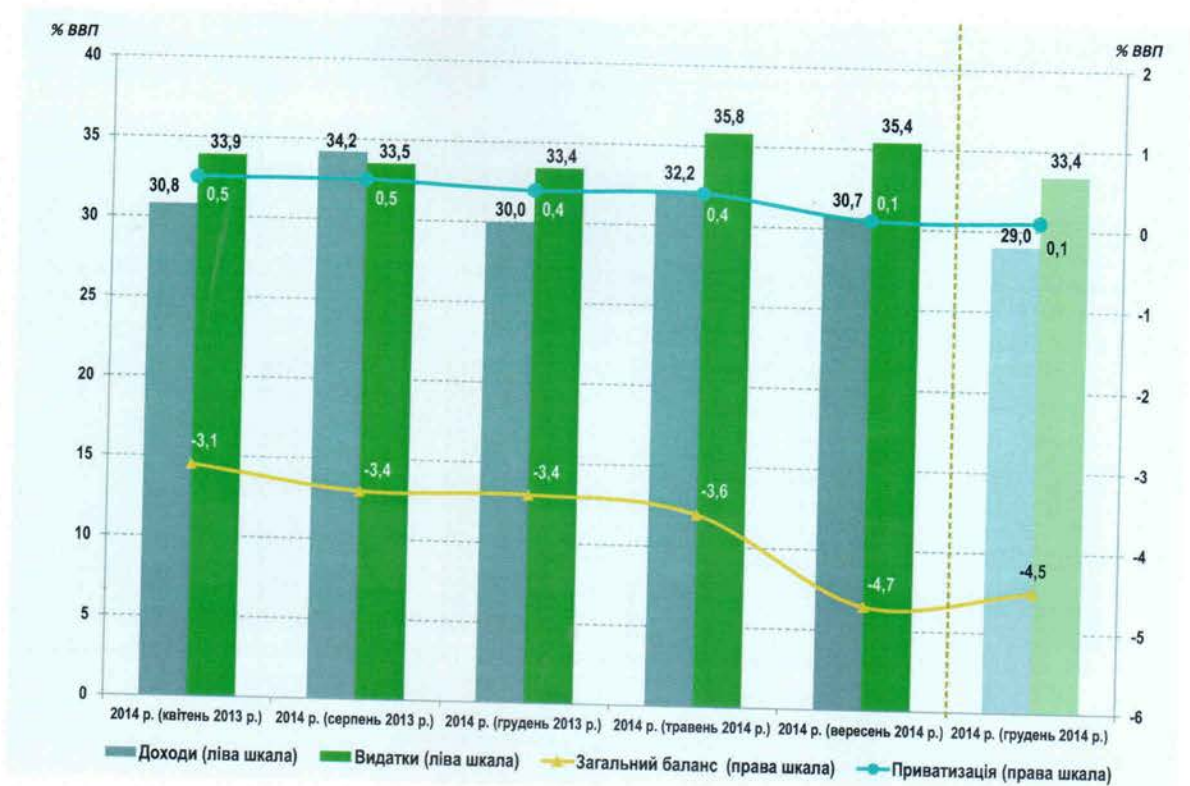

Рис. 23. Консенсус-прогноз бюджетних показників як частки ВВП на 2014 рік

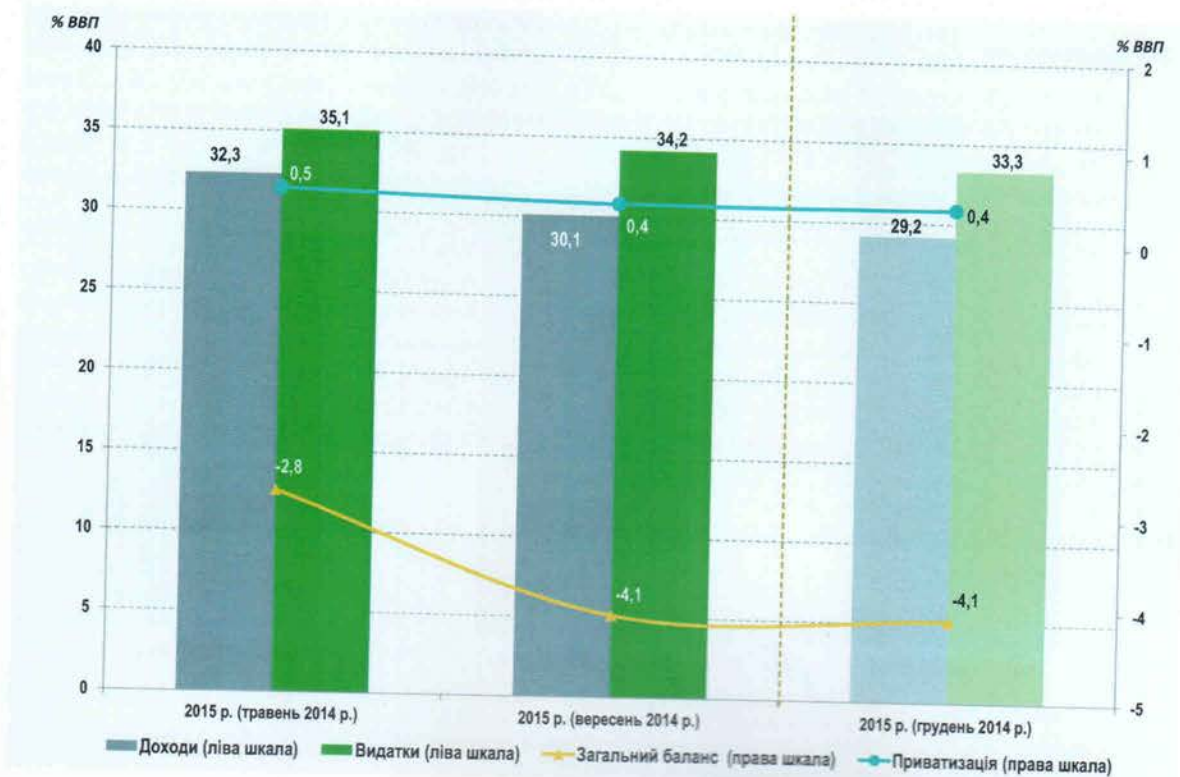

Рис. 24. Консенсус-прогноз бюджетних показників як частки ВВП на 2015 рік

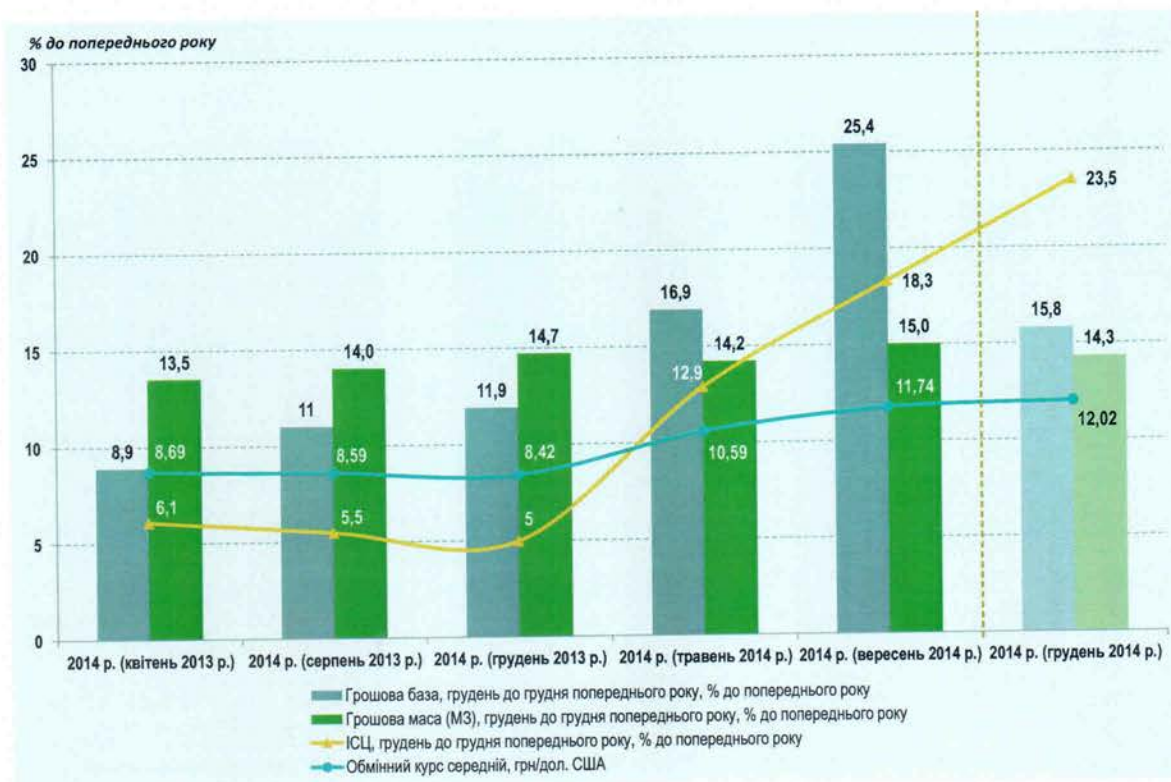

Рис. 25. Консенсус-прогноз показників грошово-кредитного ринку на 2014 рік

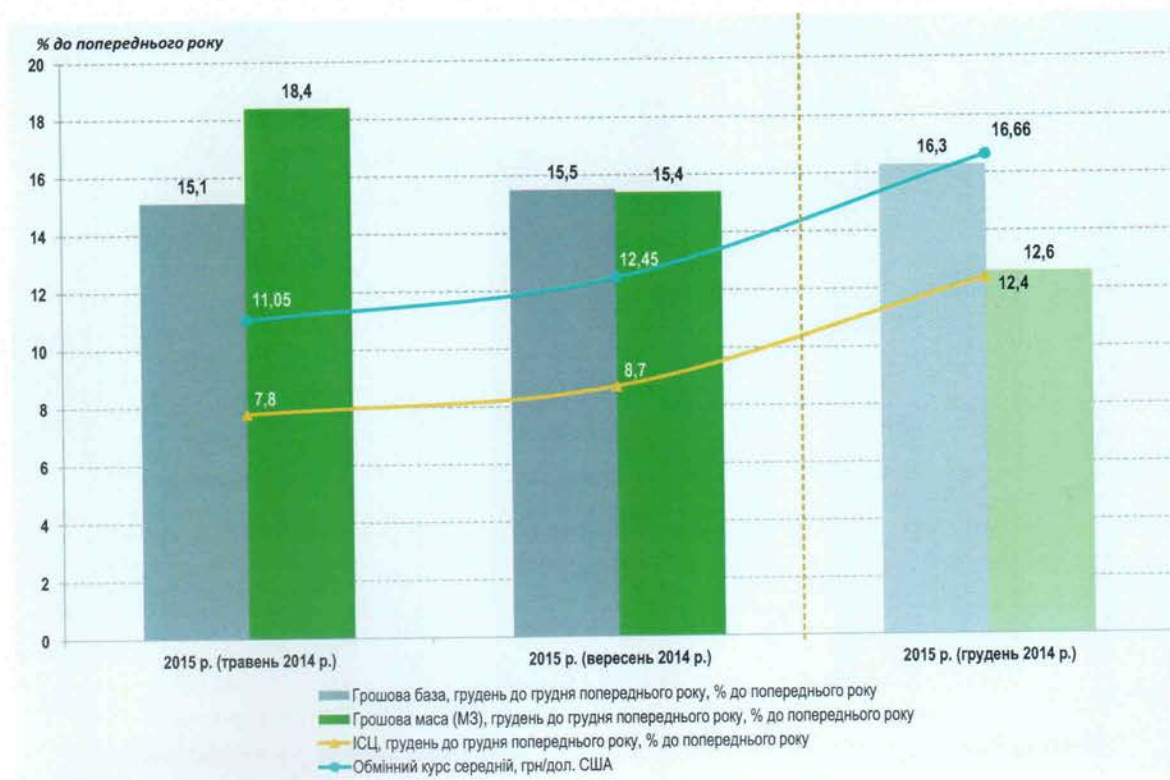

Рис. 26. Консенсус-прогноз показників грошово-кредитного ринку на 2015 рік

Прогноз макроекономічних показників на 2016–2017 роки (усереднений)

Прогноз основних макропоказників на 2016–2017 роки представлено втретє (табл. 12).

При прогнозуванні на середньострокову перспективу основних макроекономічних показників у експертів не простежується спільного бачення розвитку країни. Серед представлених експертами прогнозів розбіжності спостерігаються як за загальними показниками, так і за їх компонентами.

Консенсусна оцінка щодо зростання економіки України в середньому у 2016–2017 роках становить 2,8%. Розбіжність між мінімальним та максимальним значенням складає 3,5 відсоткових пункта (розходження від 0,5% до 4%).

В основному передбачається, що головним важелем економічного зростання буде розширення приватного споживання: усереднене значення реального приросту приватного споживання дорівнює 4,1%. Але за цим компонентом варіація досить значна – 7,6 відсоткового пункта (від 0,4% до 8,0%).

За прогнозами фахівців, досить стримано зростатимуть витрати загальнодержавного управління (консенсусна оцінка реального приросту державного споживання становить 1,1%). За цим компонентом фахівці також мають доволі різні оцінки (значення варіює від скорочення на 2,9% до зростання на 5,4%).

Також деяка невизначеність у прогнозах спостерігається за інвестиційним компонентом, а усереднений показник приросту реального інвестиційного попиту складає 6,7%, але варіація досягає 17 відсоткових пункта (від 2,0% до 19,0%). Це свідчить про різне бачення розвитку країни щодо напря-

мів модернізації виробництва, підвищення науково-технологічного потенціалу та зміцнення конкурентоспроможності.

Щодо цінової ситуації, то думки експертів і тут суттєво відрізняються. В основному експерти прогнозують дещо вищі темпи інфляції у середньостроковій перспективі, ніж попередні рази: усереднені за рік прогнозні показники індексу споживчих цін та індексу цін виробників становлять 107,6% та 108,9% відповідно. Простежується суттєва розбіжність між мінімальним та максимальним прогнозним значеннями – 4,1 відсоткового пункта (варіація показника індексу споживчих цін від 105,9% до 110%) та 4,5 відсоткового пункта (варіація значення індексу цін виробників від 107% до 111,5%).

Не спостерігається спільного бачення у середньострокових прогнозних оцінках розвитку зовнішньої торгівлі. Так, оцінки сальдо рахунку поточних операцій варіюють від «плюс» 0,4% ВВП до «мінус» 5,7% ВВП. Усереднене значення приросту обсягів експорту товарів та послуг становить 8,4% (варіація від 1,6% до 25%), імпорту 7,6% (варіація від 2,4% до 20%).

Разом з тим прогнози середньорічного обмінного курсу гривні до долара США за період 2016–2017 роки коливаються в межах від 13,15 до 26,50 грн /дол. США (усереднене значення – 17,63 грн/дол. США).

У бюджетній сфері прогнозується, що у середньостроковому періоді видатки бюджету перевищуватимуть доходи (усереднене значення дефіциту бюджету складе 1,6% від ВВП за 2016–2017 роки з максимальним значенням 2,7% ВВП).

Ризики на 2014–2015 роки

Оцінка ризиків здійснювалась за двома критеріями: ймовірність реалізації конкретного ризику та вплив ризику на економіку України.

Оцінка реалізації ризиків та їх впливу на економіку України проводилася за такою шкалою.

Оцінка ймовірності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Значна ймовірність (50–60 %) прояву ризику – 4;	Значний вплив – 4;
Середня ймовірність (30–49 %) прояву ризику – 3;	Помірний вплив – 3;
Помірна ймовірність (10–29 %) прояву ризику – 2;	Слабкий вплив – 2;
Мала ймовірність (менше 10 %) прояву ризику – 1;	Незначний вплив – 1;
Ризик не є ймовірним – 0.	Немає впливу – 0.

На основі наданих матеріалів було розраховано інтегральну оцінку ризиків як добуток оцінок ймовірності реалізації явища та впливу явища на економіку України, зважений на кількість респондентів.

Ризики на 2014 рік оцінювалися вшосте, на 2015 рік – втретє. Максимальна консенсус-оцінка зовнішніх та внутрішніх ризиків має інтегральну оцінку 16.

Зважаючи на існуючу геополітичну напругу та загострення структурних проблем на фоні продовження низхідної тенденції розвитку вітчизняної економіки, експерти значно підвищили свої оцінки щодо ймовірності реалізації внутрішніх ризиків.

Серед внутрішніх ризиків 2014 року експерти назвали дуже високі інтегральні оцінки (від 9 до 15) переважній більшості ризиків / явищ (78,6 % від загальної кількості).

Найвищу інтегральну оцінку (15) має «значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування та НАК «Нафтогаз України».

Також дуже високу оцінку (по 14) експерти віддали ризикам / явищам, які пов'язані із:

- ✓ «нарощуванням негативних інфляційних очікувань населення»;
- ✓ «отриманням високого врожаю зернових культур»;
- ✓ «неефективною реалізацією ключових реформ»;
- ✓ «збереженням низької кредитної активності комерційних банків»;

- ✓ «загостренням дефіциту енергетичних ресурсів в країні (у т.ч. вугілля)»;
- ✓ «проведенням значної емісії для фінансування дефіциту бюджету».

На фоні досить складних умов та загроз функціонування вітчизняної економіки за оцінками експертів високе місце (інтегральна оцінка 13) посіли наступні ризики / явища:

- ✓ «посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку»;
- ✓ «погіршення ситуації на ринку праці: скорочення кількості зайнятих та збільшення чисельності безробітних»;
- ✓ «низькі підприємницькі очікування»;
- ✓ «невідновлення коопераційних та виробничих зв'язків між суміжними регіонами на сході країни», «поширення неплатоспроможності реального сектору економіки»;
- ✓ «ризик «нової» дестабілізації у банківському секторі».

Також високу інтегральну оцінку мають такі ризики та явища: «майже повна відсутність легальної економічної діяльності на території непідконтрольної центральному Уряду» та «зростання заборгованості по заробітній платі» (інтегральна оцінка 12).

Високу експертну оцінку має ризик / явище «суттєвого підвищення цін на природний газ для підприємств комунальної теплоенергетики» (інтегральна оцінка 11).

Крім того, експерти досить високо оцінили ризики / явища стосовно:

- ✓ «зростання заборгованості по сплаті за житлово-комунальні послуги», «накопичення заборгованості з відшкодування ПДВ», «суттєвого підвищення тарифів на природний газ для населення», «суттєвого підвищення тарифів на природний газ для промисловості» (інтегральна оцінка 10);
- ✓ «відсутності стимулів до впровадження політики інфляційного таргетування», «відмови НБУ від політики гнучкого валютного курсу» (інтегральна оцінка 9).

Лідруючі позиції **серед зовнішніх ризиків у 2014 році** зайняли ризики / явища (інтегральна оцінка 13), існування яких безпосередньо пов'язано із нагнітанням загальної геополітичної напруги у суспільстві та продовженням військового протистояння на сході країни:

- ✓ «ескалація українсько-російського конфлікту»;
- ✓ «згортання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх ре-

алізації на майбутній період у зв'язку з макро-економічною невизначеністю»;

- ✓ «масовий відтік капіталу з України через політичну нестабільність».

Експерти віддали високі оцінки наступним ризикам / явищам:

- ✓ «дефіцит зовнішнього фінансування та зрушення можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу» (інтегральна оцінка 12);
- ✓ «рецесія економіки РФ через введення санкцій з боку країн світу», «розрив з РФ торгово-економічних зв'язків» та «підвищення вартості зовнішніх запозичень для українських корпорацій» (по 11).

Також високу інтегральну оцінку мали такі ризики / явища: «зниження цін на світових енергетичних ринках», «неотримання запланованого фінансування від МВФ», «подальше ускладнення зовнішньоекономічних відносин з країнами-членами МС», «погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури: посилення волатильності цін на світових сировинних ринках» (інтегральна оцінка 10) та «повільний розвиток країн Єврозони» (оцінка 9).

Щодо реалізації **внутрішніх ризиків та явищ на 2015 рік**, найбільш ймовірним експерти оцінили «проведення значної емісії для фінансування дефіциту бюджету» (інтегральна оцінка 13).

Водночас, як і на 2014 рік, високі інтегральні оцінки мають такі ризики / явища (оцінка 12 на 2015 рік):

- ✓ «значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування та НАК «Нафтогаз України»;
- ✓ «нарощування негативних інфляційних очікувань населення»;
- ✓ «неефективна реалізація ключових реформ»;
- ✓ «збереження низької кредитної активності комерційних банків»;
- ✓ «загострення дефіциту енергетичних ресурсів в країні (у т.ч. вугілля)»;
- ✓ «поширення неплатоспроможності реального сектору економіки»;
- ✓ «ризик «нової» дестабілізації у банківському секторі».

Поряд з цим, експертні оцінки деяких ризиків / явищ зменшилися порівняно з оцінками на 2014 рік, зокрема:

- ✓ «посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку», «низькі підприємницькі очікування», «невідновлення коопераційних та виробничих зв'язків між суміжними регіонами на сході країни» (11 проти 13 відповідно);
- ✓ «майже повна відсутність легальної економічної діяльності на території непідконтрольній центральному Уряду» (11 проти 12 відповідно);

- ✓ «отримання високого врожаю зернових культур» (10 проти 14 відповідно);
- ✓ «погіршення ситуації на ринку праці: скорочення кількості зайнятих та збільшення чисельності безробітних» (10 проти 13 відповідно);
- ✓ «зростання заборгованості по заробітній платі» (10 проти 12 відповідно);
- ✓ «зростання заборгованості по сплаті за житлово-комунальні послуги» (9 проти 10 відповідно).

Водночас, порівняно з оцінками на 2014 рік, експерти підвищили оцінку ризику / явища «суттєвого підвищення тарифів на природний газ для населення» (11 проти 10 відповідно).

Оцінки деяких ризиків / явищ залишилися незмінними «суттєве підвищення цін на природний газ для підприємств комунальної теплоенергетики» (інтегральна оцінка 11) та «суттєве підвищення тарифів на природний газ для промисловості» (інтегральна оцінка 10).

Серед **зовнішніх ризиків та явищ на 2015 рік** найбільшу інтегральну оцінку (13) має ризик «ескалація українсько-російського конфлікту».

Також прогнози високо оцінюють певну групу ризиків / явищ, однак їх інтегральні оцінки є меншими за відповідні оцінки на 2014 рік:

- ✓ «згортання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період у зв'язку з макроекономічною невизначеністю» (11 проти 13 відповідно);
- ✓ «масовий відтік капіталу з України через політичну нестабільність» (10 проти 13 відповідно);
- ✓ «підвищення вартості зовнішніх запозичень для українських корпорацій» (10 проти 11 відповідно);
- ✓ «подальше ускладнення зовнішньоекономічних відносин з країнами-членами МС», «погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури: посилення волатильності цін на світових сировинних ринках» (обидва ризики 9 проти 10 відповідно).

В той же час оцінка ризику / явища «імплементация положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС» була підвищена, порівняно з оцінкою на 2014 рік, з 6 до 10 відповідно.

Експертні оцінки деяких ризиків / явищ не змінились порівняно з оцінками на 2014 рік:

- ✓ «дефіцит зовнішнього фінансування та зрушення можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу» (інтегральна оцінка 12);
- ✓ «рецесія економіки РФ через введення санкцій з боку країн світу» та «розрив з РФ торгово-економічних зв'язків» (оцінка 11);
- ✓ «зниження цін на світових енергетичних ринках» (оцінка 10);
- ✓ «повільний розвиток країн Єврозони» (оцінка 9).

Інтегральна оцінка зовнішніх ризиків на 2014–2015 роки

у грудні 2014 року

Зовнішні ризики / явища	2014 рік			2015 рік		
	Інтегральна оцінка	Оцінка ймовірності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка ймовірності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Ескалація українсько-російського конфлікту	13	3	4	13	3	4
Згорання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період у зв'язку з макроекономічною невизначеністю	13	4	3	11	3	3
Масовий відтік капіталу з України через політичну нестабільність	13	3	4	10	3	3
Дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу	12	3	4	12	3	4
Рецесія економіки РФ через введення санкцій з боку країн світу	11	4	3	11	4	3
Розрив з РФ торгово-економічних зв'язків	11	3	4	11	3	4
Підвищення вартості зовнішніх запозичень для українських корпорацій	11	3	3	10	3	4
Зниження цін на світових енергетичних ринках	10	3	4	10	3	3
Неотримання запланованого фінансування від МВФ	10	3	4	8	2	4
Подальше ускладнення зовнішньоекономічних відносин з країнами-членами МС	10	3	3	9	3	3
Погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури: посилення волатильності цін на світових сировинних ринках	10	3	3	9	3	3
Повільний розвиток країн Єврозони	9	3	3	9	3	3
Надходження незначних обсягів донорської допомоги	7	3	2	7	3	3
Повільне відновлення розвитку світової економіки	7	3	2	7	3	3
Подальше введення іншими країнами світу дозволених СОТ торговельних обмежень, які негативно впливають на український експорт	6	2	3	6	2	3
Імплементация положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	6	2	2	10	3	3
Девальвація євро по відношенню до долара	5	3	2	5	2	2
Посилення військового конфлікту на Близькому Сході	5	3	2	5	2	2
Повільне зростання економіки США	4	2	2	4	2	2
Введення Україною обмежень на імпорт з метою покращення платіжного балансу	4	2	2	5	2	2

Таблиця 6

Інтегральна оцінка внутрішніх ризиків на 2014–2015 роки

у грудні 2014 року

Внутрішні ризики / явища	2014 рік			2015 рік		
	Інтегральна оцінка	Оцінка ймовірності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка ймовірності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування та НАК «Нафтогаз України»	15	4	4	12	3	4
Нарощування негативних інфляційних очікувань населення	14	4	4	12	3	4
Отримання високого врожаю зернових культур	14	4	4	10	3	3
Неефективна реалізація ключових реформ	14	4	4	12	3	4
Збереження низької кредитної активності комерційних банків	14	4	4	12	3	4
Загострення дефіциту енергетичних ресурсів в країні (у т.ч. вугілля)	14	4	4	12	3	3
Проведення значної емісії для фінансування дефіциту бюджету	14	4	4	13	3	4
Посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку	13	4	4	11	3	4
Погіршення ситуації на ринку праці: скорочення кількості зайнятих та збільшення чисельності безробітних	13	4	4	10	3	3
Низькі підприємницькі очікування	13	4	4	11	3	3
Невідновлення коопераційних та виробничих зв'язків між суміжними регіонами на сході країни	13	4	3	11	3	3
Поширення неплатоспроможності реального сектору економіки	13	3	4	12	3	3
Ризик «нової» дестабілізації у банківському секторі	13	3	4	12	3	4
Майже повна відсутність легальної економічної діяльності на території непідконтрольній центральному Уряду	12	4	3	11	4	3
Зростання заборгованості по заробітній платі	12	4	3	10	3	3
Суттєве підвищення цін на природний газ для підприємств комунальної теплоенергетики	11	3	3	11	3	4
Зростання заборгованості по сплаті за житлово-комунальні послуги	10	4	3	9	3	3
Накопичення заборгованості з відшкодування ПДВ	10	3	3	8	3	3
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для населення	10	3	3	11	4	3
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для промисловості	10	3	3	10	3	3
Відсутність стимулів до впровадження політики інфляційного таргетування	9	3	3	8	2	3
Відмова НБУ від політики гнучкого валютного курсу	9	2	4	8	2	3
Дефолт по зобов'язанням країни	7	2	3	8	2	4
Дефолт НАК «Нафтогаз України»	6	2	3	8	2	3
Посилення ревальваційних тенденцій на валютному ринку	5	2	3	5	2	3
Проведення приватизації державного майна за вартістю нижчою за потенційну через необхідність першочергового отримання фінансових ресурсів для фінансування державних зобов'язань	5	2	2	6	3	2
Відновлення суверенітету України на АР Крим	3	1	3	5	2	3
Зниження інфляційних очікувань населення	3	1	3	5	2	3

Динаміка інтегральних оцінок на 2014 рік

Ризики / явища у квітні 2012 року – вересні 2014 року	Інтегральна оцінка					
	на 2014 рік станом на:					
	квітень 2013 р.	серпень 2013 р.	грудень 2013 р.	травень 2014 р.	вересень 2014 р.	грудень 2014 р.
Зовнішні ризики						
Ескалація українсько-російського конфлікту	x	x	x	14	14	13
Згортання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період у зв'язку з макроекономічною невизначеністю	9	10	9	12	12	13
Масовий відтік капіталу з України через політичну нестабільність	x	x	x	x	x	13
Дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу	8	11	12	10	10	12
Розрив з РФ торгово-економічних зв'язків	x	x	x	12	13	11
Рецесія економіки РФ через введення санкцій з боку країн світу	x	x	x	11	11	11
Підвищення вартості зовнішніх запозичень для українських корпорацій	x	x	11	9	9	11
Подальше ускладнення зовнішньоекономічних відносин з країнами-членами МС	x	x	x	11	12	10
Зниження цін на світових енергетичних ринках	x	x	x	8	9	10
Погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури: посилення волатильності цін на світових сировинних ринках	x	x	x	8	8	10
Неотримання запланованого фінансування від МВФ	10	10	11	7	7	10
Повільний розвиток країн Єврозони	x	x	x	x	8	9
Повільне відновлення розвитку світової економіки	x	x	7	9	8	7
Надходження незначних обсягів донорської допомоги	x	x	x	x	x	7
Імплементация положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	x	x	x	x	9	6
Подальше введення іншими країнами світу дозволених СОТ торговельних обмежень, які негативно впливають на український експорт	x	x	9	6	6	6
Посилення військового конфлікту на Близькому Сході	6	6	5	5	5	5
Девальвація євро по відношенню до долара	x	x	x	x	x	5
Повільне зростання економіки США	6	6	6	5	5	4
Введення Україною обмежень на імпорт з метою покращення платіжного балансу	x	x	x	x	x	4
Внутрішні ризики						
Значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування та НАК «Нафтогаз України»	9	13	12	10	12	15
Збереження низької кредитної активності комерційних банків	11	11	11	12	13	14
Нарощування негативних інфляційних очікувань населення	7	7	7	12	13	14

Ризики / явища у квітні 2012 року – вересні 2014 року	Інтегральна оцінка					
	на 2014 рік станом на:					
	квітень 2013 р.	серпень 2013 р.	грудень 2013 р.	травень 2014 р.	вересень 2014 р.	грудень 2014 р.
Отримання високого врожаю зернових культур	x	x	x	7	11	14
Проведення значної емісії для фінансування дефіциту бюджету	9	11	11	8	10	14
Неефективна реалізація ключових реформ	x	x	x	x	x	14
Загострення дефіциту енергетичних ресурсів в країні (у т.ч. вугілля)	x	x	x	x	x	14
Посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку	10	12	11	11	12	13
Поширення неплатоспроможності реального сектору економіки	8	9	8	11	12	13
Ризик «нової» дестабілізації у банківському секторі	7	8	8	11	12	13
Погіршення ситуації на ринку праці: скорочення кількості зайнятих та збільшення чисельності безробітних	x	x	x	11	11	13
Низькі підприємницькі очікування	x	x	x	x	x	13
Невідновлення коопераційних та виробничих зв'язків між суміжними регіонами на сході країни	x	x	x	x	x	13
Зростання заборгованості по заробітній платі	5	7	7	8	10	12
Майже повна відсутність легальної економічної діяльності на території невідконтрольній центральному Уряду	x	x	x	x	x	12
Суттєве підвищення цін на природний газ для підприємств комунальної теплоенергетики	7	8	5	12	12	11
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для населення	6	6	5	11	12	10
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для промисловості	6	8	5	11	12	10
Зростання заборгованості по сплаті за житлово-комунальні послуги	6	7	5	8	10	10
Накопичення заборгованості з відшкодування ПДВ	7	7	9	9	9	10
Відмова НБУ від політики гнучкого валютного курсу	x	x	x	4	6	9
Відсутність стимулів до впровадження політики інфляційного таргетування	x	x	x	x	6	9
Дефолт по зобов'язанням країни	x	x	x	6	7	7
Дефолт НАК «Нафтогаз України»	x	x	x	x	x	6
Проведення приватизації державного майна за вартістю нижчою за потенційну через необхідність першочергового отримання фінансових ресурсів для фінансування державних зобов'язань	x	x	x	5	7	5
Посилення ревальваційних тенденцій на валютному ринку	4	3	3	4	4	5
Відновлення суверенітету України на АР Крим	x	x	x	4	5	3
Зниження інфляційних очікувань населення	x	x	4	3	3	3

Динаміка інтегральних оцінок на 2015 рік

Ризики / явища у травні 2012 року – вересні 2014 року	Інтегральна оцінка на 2015 рік станом на:		
	травень 2014 р.	вересень 2014 р.	грудень 2014 р.
Зовнішні ризики			
Ескалація українсько-російського конфлікту	10	10	13
Дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу	8	8	12
Розрив з РФ торгово-економічних зв'язків	11	10	11
Рецесія економіки РФ через введення санкцій з боку країн світу	10	10	11
Згортання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період у зв'язку з макроекономічною невизначеністю	9	9	11
Імплементація положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	x	11	10
Зниження цін на світових енергетичних ринках	7	9	10
Підвищення вартості зовнішніх запозичень для українських корпорацій	7	7	10
Масовий відтік капіталу з України через політичну нестабільність	x	x	10
Подальше ускладнення зовнішньоекономічних відносин з країнами-членами МС	9	9	9
Погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури: посилення волатильності цін на світових сировинних ринках	7	7	9
Повільний розвиток країн Єврозони	x	7	9
Неотримання запланованого фінансування від МВФ	6	7	8
Повільне відновлення розвитку світової економіки	9	7	7
Надходження незначних обсягів донорської допомоги	x	x	7
Подальше введення іншими країнами світу дозволених СОТ торговельних обмежень, які негативно впливають на український експорт	4	6	6
Посилення військового конфлікту на Близькому Сході	4	5	5
Девальвація євро по відношенню до долара	x	x	5
Введення Україною обмежень на імпорт з метою покращення платіжного балансу	x	x	5
Повільне зростання економіки США	4	5	4
Внутрішні ризики			
Проведення значної емісії для фінансування дефіциту бюджету	8	8	13
Поширення неплатоспроможності реального сектору економіки	8	10	12
Нарощування негативних інфляційних очікувань населення	8	9	12

Ризики / явища у травні 2012 року – вересні 2014 року	Інтегральна оцінка на 2015 рік станом на:		
	травень 2014 р.	вересень 2014 р.	грудень 2014 р.
Значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування та НАК «Нафтогаз України»	7	9	12
Ризик «нової» дестабілізації у банківському секторі	8	8	12
Загострення дефіциту енергетичних ресурсів в країні (у т.ч. вугілля)	x	x	12
Суттєве підвищення цін на природний газ для підприємств комунальної теплоенергетики	10	10	11
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для населення	11	9	11
Посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку	8	9	11
Низькі підприємницькі очікування	x	x	11
Невідновлення коопераційних та виробничих зв'язків між суміжними регіонами на сході країни	x	x	11
Майже повна відсутність легальної економічної діяльності на території непідконтрольній центральному Уряду	x	x	11
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для промисловості	9	9	10
Отримання високого врожаю зернових культур	8	9	10
Погіршення ситуації на ринку праці: скорочення кількості зайнятих та збільшення чисельності безробітних	8	8	10
Зростання заборгованості по заробітній платі	6	7	10
Зростання заборгованості по сплаті за житлово-комунальні послуги	6	8	9
Накопичення заборгованості з відшкодування ПДВ	7	7	8
Дефолт по зобов'язанням країни	5	7	8
Відмова НБУ від політики гнучкого валютного курсу	5	6	8
Відсутність стимулів до впровадження політики інфляційного таргетування	x	7	8
Дефолт НАК «Нафтогаз України»	x	x	8
Проведення приватизації державного майна за вартістю нижчою за потенційну через необхідність першочергового отримання фінансових ресурсів для фінансування державних зобов'язань	4	5	6
Відновлення суверенітету України на АР Крим	5	7	5
Зниження інфляційних очікувань населення	5	6	5
Посилення ревальваційних тенденцій на валютному ринку	4	5	5

Консенсус-прогноз на 2014–2015 роки (станом на грудень 2014 року)

Показник	Період	2014 рік	2015 рік	2014 рік		2015 рік	
		Середнє		MIN	MAX	MIN	MAX
Реальний сектор							
млн грн							
Номінальний ВВП		1 539 719	1 718 589	1 472 900	1 720 372	1 596 770	1 986 172
Споживання, усього		1 407 507	1 538 151	1 321 469	1 560 789	1 330 138	1 800 112
приватне		1 122 185	1 253 201	1 057 175	1 266 834	1 096 745	1 477 783
державне		281 233	304 625	262 193	300 300	276 180	339 127
Валове нагромадження		182 667	235 292	101 156	219 916	192 200	407 589
Валове нагромадження основного капіталу		202 044	244 183	101 156	257 840	203 805	407 589
приватного		204 740	234 061	194 368	211 208	205 046	257 878
державного		22 140	24 936	13 318	34 383	13 573	42 222
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг		-56 693	-58 155	-37 940	-69 300	-16 464	-103 385
Валові національні заощадження		142 647	173 430	106 317	197 340	100 518	226 770
відсотків, рік до року							
Реальний ВВП		92,7	96,9	91,0	93,9	95,0	100,1
Споживання		93,9	96,8	88,3	100,0	93,1	100,5
приватне		93,6	96,5	89,2	96,5	91,5	100,2
державне		92,7	95,8	85,0	97,0	90,6	99,8
Валове нагромадження основного капіталу		74,9	92,7	70,0	84,6	65,1	105,0
Експорт товарів та послуг		86,2	97,3	81,2	96,0	89,6	106,0
Імпорт товарів та послуг		80,2	95,6	73,0	94,7	85,3	104,6
індекс							
Інфляція							
Дефлятор ВВП (середній за рік)		114,5	114,5	109,5	126,5	107,8	123,4
Індекс споживчих цін (середній за рік)		112,2	117,2	111,0	115,5	110,6	124,7
грудень до грудня попереднього року		123,5	112,4	120,2	125,3	107,7	117,0
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		116,0	119,4	112,3	118,0	106,2	130,1
грудень до грудня попереднього року		132,3	114,6	128,0	137,3	106,0	119,9
млн дол. США							
Зовнішній сектор							
Рахунок поточних операцій		-5 124	-3 828	-3 514	-6 077	-1 200	-6 539
Обсяг експорту товарів та послуг		68 517	68 544	60 667	75 066	59 127	76 943
Обсяг імпорту товарів та послуг		-73 408	-72 206	-64 890	-80 373	-60 661	-81 980
Баланс доходів		-1 899	-2 278	-1 292	-3 161	-1 400	-3 200
Офіційні трансферти (нетто)		1 667	2 112	1 100	3 582	1 500	3 800
Сальдо рахунку операцій з капіталом		-4 093	2 964	1 474	-9 494	10 404	-7 000
Прямі іноземні інвестиції		462	2 189	-1 200	2 792	500	4 000

Показник	Період	2014 рік	2015 рік	2014 рік		2015 рік	
		Середнє		MIN	MAX	MIN	MAX
Зовнішній сектор		відсотків ВВП					
Рахунок поточних операцій		-4,0	-3,7	-2,5	-4,9	-1,2	-6,2
Обсяг експорту товарів та послуг		53,5	66,4	49,7	60,9	52,2	73,9
Обсяг імпорту товарів та послуг		-57,3	-70,0	-53,1	-65,2	-53,1	-76,8
Баланс доходів		-1,5	-2,2	-1,0	-2,3	-1,2	-3,3
Офіційні трансферти (нетто)		1,3	2,0	0,9	2,6	1,5	3,6
Сальдо рахунку операцій з капіталом		-3,2	2,9	1,1	-7,5	8,1	-6,2
Прямі іноземні інвестиції		0,4	2,1	-1,0	2,2	0,5	4,2
Зовнішній сектор		відсотків, рік до року (номінальний)					
Обсяг експорту товарів та послуг		83,1	99,3	78,8	92,6	89,8	104,0
Обсяг імпорту товарів та послуг		76,0	97,4	71,1	94,7	87,2	104,0
Обмінний курс, грн/дол. США							
Середній		12,02	16,66	11,50	12,70	12,50	23,00
Зведений бюджет		млн грн					
Усі доходи		445 955	501 232	385 000	467 705	435 000	547 062
Усі видатки		514 652	571 472	430 000	556 649	482 000	610 380
Загальний баланс		-71 518	-70 241	-45 000	-99 679	-45 285	-143 700
Приватизація		803	7 038	100	3 016	1 000	15 000
Зведений бюджет		відсотків ВВП					
Усі доходи		29,0	29,2	24,8	29,2	25,1	31,7
Усі видатки		33,4	33,3	27,7	36,0	27,8	35,7
Загальний баланс		-4,5	-4,1	-2,9	-11,0	-2,5	-8,5
Приватизація		0,1	0,4	0,01	0,2	0,2	0,9
Гроші та кредит							
Грошова база (на кінець періоду), млн грн		355 522	413 514	328 416	380 000	369 300	450 000
грудень до грудня попереднього року, %		15,8	16,3	6,9	28,5	12,0	18,0
Грошова маса (М3) (на кінець періоду), млн грн		1 039 244	1 169 683	977 389	1 244 260	1 035 500	1 255 000
грудень до грудня попереднього року, %		14,3	12,6	7,6	16,0	5,9	21,0
Середньозважена середньорічна ставка за кредитами комерційних банків у національній валюті, %		18,6	17,3	16,5	24,0	15,0	20,0
Валові міжнародні резерви НБУ, млн дол. США		11 368	14 811	7 167	18 000	10 000	19 500
Соціальні показники							
Наявне населення, млн осіб		43,8	43,4	41,2	45,5	40,8	45,4
зміни у % до попереднього року		97,5	99,0	90,7	99,8	95,0	99,9
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		3 440	3 744	3 329	3 662	3 500	3 976
Наявні доходи населення, млрд. грн		1 273	1 390	1 151	1 475	1 250	1 720

Динаміка консенсус-прогнозу на 2014 рік (квітень 2013 року – грудень 2014 року)

Показник	Період	Квітень 2013 р.	Серпень 2013 р.	Грудень 2013 р.	Травень 2014 р.	Вересень 2014 р.	Грудень 2014 р.
Реальний сектор, млн грн							
Номинальний ВВП		1 690 117	1 622 774	1 560 924	1 513 157	1 516 890	1 539 719
Споживання		1 497 200	1 441 194	1 417 377	1 370 710	1 389 742	1 407 507
Валове нагромадження		315 950	299 804	253 231	238 847	204 463	182 667
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг		-112 581	-112 118	-122 339	-105 685	-64 349	-56 693
Валові національні заощадження		201 091	217 656	189 639	157 470	152 045	142 647
Індекс, рік до року							
Реальний ВВП		103,3	102,3	101,5	95,4	93,4	92,7
Споживання		105,1	102,5	102,8	95,6	93,3	93,9
Валове нагромадження основного капіталу		104,5	105,1	103,4	91,4	79,9	74,9
Експорт товарів та послуг		103,3	102,3	102,4	95,7	91,5	86,2
Імпорт товарів та послуг		104,2	103,3	103,4	92,3	85,1	80,2
Інфляція, індекс							
Індекс споживчих цін (середній за рік)		105,9	105,1	103,9	107,7	112,2	112,2
грудень до грудня попереднього року		106,1	105,5	105,0	112,9	118,3	123,5
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		107,7	107,4	105,9	109,1	114,3	116,0
грудень до грудня попереднього року		108,0	107,7	107,2	114,4	121,9	132,3
Зовнішній сектор, млн дол. США							
Рахунок поточних операцій		-12 698	-12 494	-13 876	-8 361	-5 644	-5 124
Обсяг експорту товарів та послуг		99 191	94 548	90 351	77 750	72 419	68 517
Обсяг імпорту товарів та послуг		-112 113	-107 232	-104 266	-86 224	-77 826	-73 408
Прямі іноземні інвестиції		7 021	6 501	5 592	3 826	1 004	462
Зовнішній сектор, % до ВВП							
Рахунок поточних операцій		-6,5	-6,6	-7,5	-5,9	-4,4	-4,0
Обсяг експорту товарів та послуг		51,7	50,1	48,7	54,4	56,1	53,5
Обсяг імпорту товарів та послуг		-57,6	-56,8	-56,2	-60,3	-60,2	-57,3
Прямі іноземні інвестиції		3,6	3,4	3,0	2,7	0,8	0,4
Зовнішній сектор, % рік до року (номинальний)							
Обсяг експорту товарів та послуг		107,6	104,9	105,5	95,5	88,0	83,1
Обсяг імпорту товарів та послуг		106,2	103,8	105,2	90,1	79,7	76,0
Обмінний курс, грн/дол. США							
Середній		8,69	8,59	8,42	10,59	11,7	12,0
На кінець періоду		8,84	8,74	8,66	10,84	-	-
Зведений бюджет, млн грн							
Усі доходи		519 940	488 247	468 882	486 955	465 276	445 955
Усі видатки		572 282	543 556	521 563	541 838	536 286	514 652
Загальний баланс		-52 342	-55 310	-52 681	-57 018	-70 526	-71 518
Приватизація		8 645	7 775	6 083	6 187	1 400	803
Зведений бюджет, % до ВВП							
Усі доходи		30,8	30,1	30,0	32,2	30,7	29,0
Усі видатки		33,9	33,5	33,4	35,8	35,4	33,4
Загальний баланс		-3,1	-3,4	-3,4	-3,6	-4,7	-4,5
Приватизація		0,5	0,5	0,4	0,4	0,1	0,1
Гроші та кредит							
Грошова база (на кінець періоду), млн грн		304 539	312 377	324 952	359 219	385 127	355 522
грудень до грудня попереднього року, %		8,9	11,0	11,9	16,9	25,4	15,8
Грошова маса (М3) (на кінець періоду), млн грн		980 018	998 019	1 016 466	1 038 171	1 045 176	1 039 244
грудень до грудня попереднього року, %		13,5	14,0	14,7	14,2	15,0	14,3
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		3 605	3 608	3 573	3 379	3 469	3 440

Таблиця 11

Динаміка консенсус-прогнозу на 2015 рік (травень 2014 року – грудень 2014 року)

Показник	Період	Травень 2014 р.	Вересень 2014 р.	Грудень 2014 р.
Реальний сектор, млн грн				
Номинальний ВВП		1 690 433	1 698 609	1 718 589
Споживання		1 497 988	1 520 286	1 538 151
Валове нагромадження		278 094	242 405	235 292
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг		-97 713	-61 975	-58 155
Валові національні заощадження		180 017	183 202	173 430
Індекс, рік до року				
Реальний ВВП		102,2	101,4	96,9
Споживання		101,7	100,9	96,8
Валове нагромадження основного капіталу		102,5	103,8	92,7
Експорт товарів та послуг		104,2	104,2	97,3
Імпорт товарів та послуг		103,6	102,9	95,6
Інфляція, індекс				
Індекс споживчих цін (середній за рік)		108,6	109,3	117,2
грудень до грудня попереднього року		107,8	108,7	112,4
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		111,0	110,0	119,4
грудень до грудня попереднього року		110,8	110,1	114,6
Зовнішній сектор, млн дол. США				
Рахунок поточних операцій		-8 724	-5 184	-3 583
Обсяг експорту товарів та послуг		85 021	78 454	68 544
Обсяг імпорту товарів та послуг		-94 214	-83 638	-72 206
Прямі іноземні інвестиції		5 511	3 579	2 189
Зовнішній сектор, % до ВВП				
Рахунок поточних операцій		-5,7	-3,8	-3,7
Обсяг експорту товарів та послуг		55,6	57,5	66,4
Обсяг імпорту товарів та послуг		-61,6	-61,3	-70,0
Прямі іноземні інвестиції		3,6	2,6	2,1
Зовнішній сектор, % рік до року (номінальний)				
Обсяг експорту товарів та послуг		108,6	109,5	99,3
Обсяг імпорту товарів та послуг		106,8	107,0	97,4
Обмінний курс, грн/дол. США				
Середній		11,05	12,4	16,66
Зведений бюджет, млн грн				
Усі доходи		545 816	511 584	501 232
Усі видатки		593 689	580 529	571 472
Загальний баланс		-47 874	-68 945	-70 241
Приватизація		8 739	6 425	7 038
Зведений бюджет, % до ВВП				
Усі доходи		32,3	30,1	29,2
Усі видатки		35,1	34,2	33,3
Загальний баланс		-2,8	-4,1	-4,1
Приватизація		0,5	0,4	0,4
Гроші та кредит				
Грошова база (на кінець періоду), млн грн		413 402	444 951	413 514
грудень до грудня попереднього року, %		15,1	15,5	16,3
Грошова маса (М3) (на кінець періоду), млн грн		1 229 255	1 206 110	1 169 683
грудень до грудня попереднього року, %		18,4	15,4	12,6
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		3 731	3 779	3 744

Консенсус-прогноз на 2016–2017 роки (станом на грудень 2014 року)

Показник	Період	2016–2017 роки		
		Середнє	MIN	MAX
Реальний сектор				
Номінальний ВВП, млн грн		2 028 955	1 857 881	2 221 077
Реальний ВВП, індекс, рік до року		102,8	100,5	104,6
Інфляція				
Індекс споживчих цін (середній за рік)		107,6	105,9	110,0
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		108,9	107,0	111,5
Зовнішній сектор				млн дол США
Сальдо рахунку поточних операцій		-2 598	525	-4 450
Обсяг експорту товарів та послуг		74 642	60 489	84 812
Обсяг імпорту товарів та послуг		-77 190	-62 772	-89 424
Прямі іноземні інвестиції		3 254	900	4 800
Зовнішній сектор				відсотків ВВП
Сальдо рахунку поточних операцій		-2,3	0,4	-5,7
Обсяг експорту товарів та послуг		64,9	53,4	74,2
Обсяг імпорту товарів та послуг		-67,1	-55,1	-79,0
Прямі іноземні інвестиції		2,8	0,9	4,5
Зовнішній сектор				відсотків, рік до року (номінальний)
Обсяг експорту товарів та послуг		108,4	101,6	125,0
Обсяг імпорту товарів та послуг		107,6	102,4	120,0
Обмінний курс, грн/дол. США				
Середній		17,63	13,15	26,50
Зведений бюджет				відсотків ВВП
Усі доходи		29,1	25,2	32,0
Усі видатки		30,7	26,4	34,2
Загальний баланс		-1,6	0,2	-2,7
Гроші та кредит				
Грошова база (на кінець періоду), млн грн		487 278	408 800	591 500
грудень до грудня попереднього року, %		13,4	7,0	22,0
Грошова маса (М3) (на кінець періоду), млн грн		1 351 861	1 035 500	1 655 200
грудень до грудня попереднього року, %		13,7	5,2	22,0
Валові міжнародні резерви НБУ, дол. млн США		18 573	15 000	22 500
Соціальні показники				
Наявне населення, млн осіб		43,1	40,5	45,1
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		4 313	3 893	4 690

Методологічні пояснення до таблиць 2, 3, 9, 10, 11 та 12

Агреговані номінальні величини розраховані як арифметичне середнє суми відповідних показників, наданих усіма прогнозуючими організаціями-учасниками «Консенсус-прогноз» опитування.

Для того, щоб середні (консенсусні) значення агрегованих номінальних величин дорівнювали сумі своїх компонентів, середні значення структурних показників (таких, наприклад, як споживання та інвестиції) було розраховано непрямо, за допомогою часток цих компонентів від агрегованої величини. Так, якщо є відомою середня вага споживання у ВВП, номінальне значення споживання дорівнюватиме добутку цієї ваги та значення середнього консенсусного номінального ВВП, отриманого як просте середнє.

Індекси розраховані як геометричне середнє суми відповідних показників, наданих усіма організаціями.

Середні значення величин, що прогнозуються як відсоток від ВВП (зокрема, показники зовнішнього сектору та бюджету), розраховані як відношення середнього номінального значення показника до відповідного середнього значення ВВП. Показники, що прогнозуються у доларах США, розраховані як відсоток від ВВП з використанням усередненого середньорічного обмінного курсу.

Темпи зростання грошових агрегатів у прогнозі на 2014 рік (станом на грудень 2014 року) розраховані як відношення арифметичного середнього номінального значення, отриманого з прогнозних показників учасників, до фактичного значення відповідного показника за 2013 рік, а на 2015 рік – як відношення простого середнього номінального значення, отриманого з експертних прогнозних показників учасників, до відповідного прогнозного показника 2014 року.

Середні значення сальдо рахунку поточних операцій розраховані як сума середніх значень статей рахунку. Середні значення дефіциту/профіциту бюджету розраховані як різниця між середніми значеннями доходів та видатків.

При підготовці консенсус-прогнозу організаціями-учасниками семінару були надані такі матеріали:

- ✓ припущення прогнозу щодо економічної політики, яка проводитиметься у 2014–2015 роках, та деякі кількісні екзогенні параметри розвитку (наведені у табл. 4);
- ✓ прогноз основних макроекономічних показників на 2014 та 2015 роки;
- ✓ додаткові текстові пояснення окремих організацій щодо припущень прогнозу;
- ✓ експертна оцінка ризиків на 2014–2015 роки (наведені у табл. 5, 6, 7 та 8).